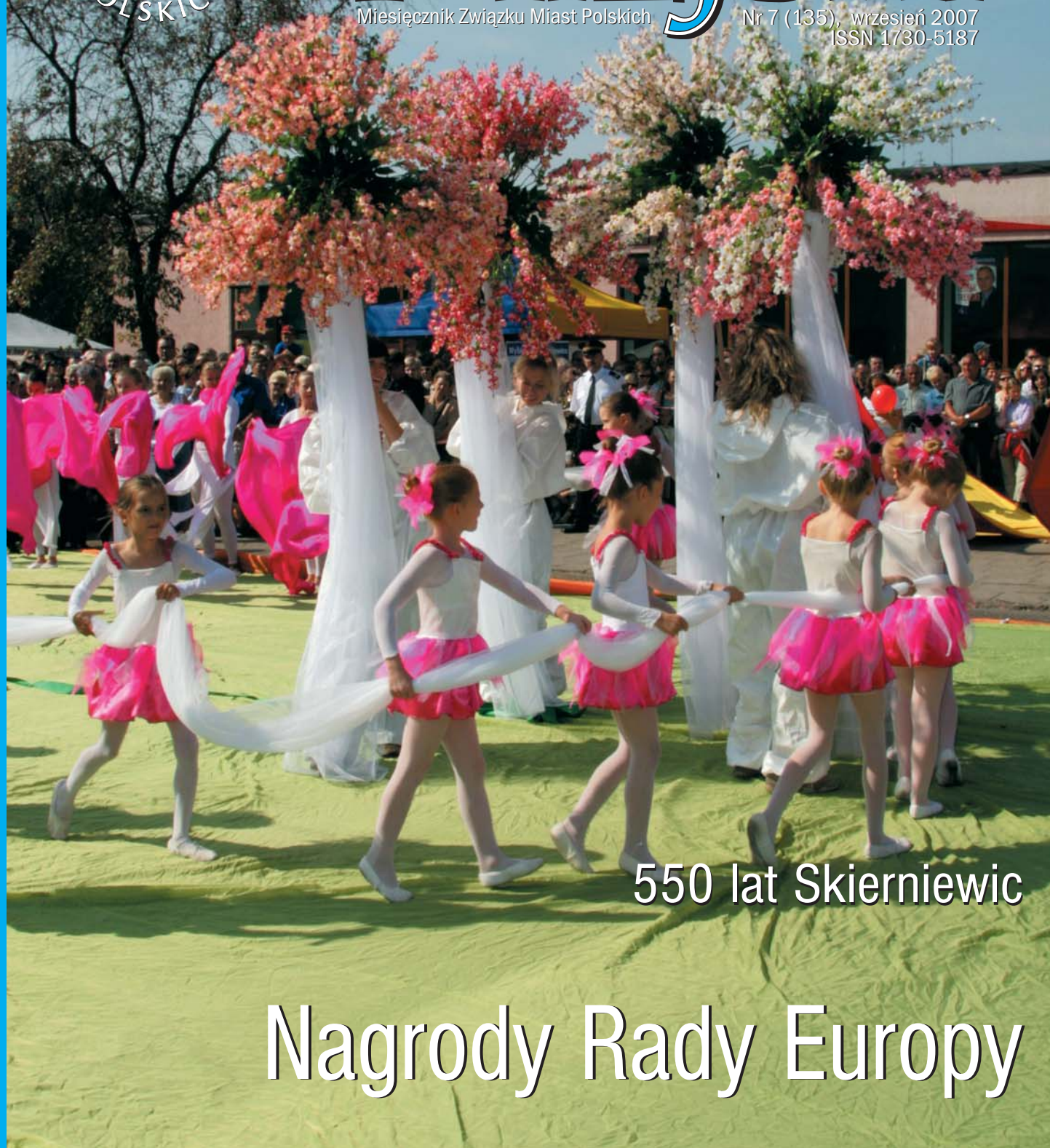

SAMORZĄD MIEJSKI

Miesięcznik Związku Miast Polskich

Nr 7 (135), wrzesień 2007
ISSN 1730-5187

550 lat Skierniewic

Nagrody Rady Europy

W NUMERZE

KRONIKA KRAJOWA

VIII VIII Związek Miast Polskich postanowił włączyć się w obchody 20. Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem, pod patronatem Rzecznika Praw Obywatelskich (17 października 2007 r.) i przygotować giełdę dobrych pomysłów, która będzie promować programy, projekty oraz inicjatywy miejskie przeciwdziałające ubóstwu.

IX Ostatnia nowelizacja ustawy o systemie oświaty zwiększyła kompetencje rad rodziców w szkołach publicznych. To bardzo ważne zmiany z punktu widzenia samorządu. Stawia bowiem znakomitą okazję dla burmistrzów i prezydentów miast do nawiązania kontaktów ze swoimi wyborcami.

XIV Projekty rewitalizacyjne coraz częściej pojawiają się w planach rozwoju polskich miast. Nierzadko nie ograniczają się one do jednego obiektu, ale obejmują określony obszar. Przykładami miast, które prowadzą na swoim terenie interesujące działania rewitalizacyjne, są Szczecin i Gliwice.

KRONIKA ZAGRANICZNA

X Dziesięć polskich miast wyróżniła w tym roku Komisja ds. Środowiska, Planowania Przestrzennego i Władz Lokalnych przy Zgromadzeniu Parlamentarnym Rady Europy za ich działania na rzecz współpracy i solidarności europejskiej. W gronie laureatów nagród europejskich znalazły się cztery miasta członkowskie ZMP: Bytom (Plakietą Honorową), Białogard (Flaga Honorowa), Kędzierzyn-Koźle (Dyplom) oraz Lublin (Dyplom). Nagrodę Główną Europy 2007 zdobyło niemieckie miasto Norymberga.

MIASTA JUBILEUSZOWE

XII Siłą i sławą obchodzących w tym roku jubileusz 550-lecia praw miejskich Skierniewic są dwa instytuty państwowe prowadzące działalność naukowo-badawczą i wdrożeniową w dziedzinie nauk rolniczych. Są to Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa oraz Instytut Warzywnictwa. Obie instytucje współpracują z ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą.

Na okładce: Doroczne Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw w Skierniewicach.

O mieście piszemy na str. XII i XIII.

Fot. Archiwum UM w Skierniewicach

Zarząd ZMP w Międzyzdrojach

„Nie” dla ustawy o planowaniu przestrzennym

Podczas posiedzenia Zarządu ZMP, które odbyło się 31 sierpnia br. w Międzyzdrojach, zaopiniowano projekty ustaw o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, o podatku dochodowym, o drogach publicznych, o ochronie przeciwpożarowej i o systemie oświaty.

Zdaniem członków Zarządu ZMP, resortowy projekt ustawy o planowaniu przestrzennym nie spełnia postulatów formułowanych już od dawna przez środowisko samorządowe, np. w kwestii zastąpienia uzgodnień planów opiniami. Przedstawiciele miast wskazywali na nieczytelną potrzebę wprowadzenia tzw. planu stref układu przestrzennego gminy, brak konieczności tworzenia standardów planistycznych i standardów zabudowy, nierealne terminy opracowania planów miejscowych czy nieuzasadniony zakres monitoringu. Postawiono negatywnie zaopiniować ten projekt o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, który po raz kolejny nie wychodzi naprzeciw oczekiwaniom samorządów.

Ekwiwalent dla strażaków

W sprawie projektu ustawy o podatku dochodowym, który wprowadza kwotę odliczenia od podatku na każde dziecko, stwierdzono, że Zarząd zaopiniuje pozy-

tywnie tę regulację, gdy zostanie zaproponowana rekompensata za utracone dochody samorządów, np. poprzez zwiększenie udziału samorządów w podatku PIT.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o drogach publicznych zapobiegający degradacji infrastruktury drogowej, na mocy którego będą nakładane kary za przejazd po drodze publicznej pojazdów ponadnormatywnych na podmiot wykonujący tę czynność, zyskał aprobatę samorządowców z miast, pod warunkiem że przychód z kar pieniężnych będzie wpływał do zarządcy drogi.

Argumentowano, że to samorząd wydaje stosowne zezwolenia na przejazdy takich pojazdów i za dewastację dróg odpowiadają ich zarządcy.

Za zasadne uznano przepisy, które wprowadza poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej. Umożliwiają one wypłatę ekwiwalentu za udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych każdemu strażakowi ochotnikowi bez

Przedstawiciele Związku Miast Polskich wyrazili oburzenie w związku z uchwaleniem przez parlament ustawy w sprawie tworzenia i działania wielkopowierzchniowych obiektów handlowych.

Fot. J. Proniewicz

względem na to, czy pozostaje on w stosunku pracy, czy jest bezrobotny. Dotychczas nie było takich regulacji, które pozwalałyby gminom na wypłatę takiego świadczenia. Podkreślono jednak, że wciąż nierozwiązana pozostaje sprawa dofinansowania jednostek OSP przez gminy z budżetu czy w formie dotacji. Członkowie Zarządu ZMP zaproponowali konkretne zapisy do opiniowanego projektu, które stworzą taką sposobność. Zwracano uwagę, że ów projekt wskazuje w ocenie skutków regulacji, że budżet państwa nie poniesie żadnych kosztów, a przecież to gmina będzie zobowiązana do wypłaty ekwiwalentu.

Szkoła z rodzicami

Dyskutowano na temat projektu ustawy o zmianie systemu oświaty, którego wdrożenie będzie obciążało budżety samorządów. Zaproponowano dołożenie dodatkowej wagi do algorytmu subwencji oświatowej, aby w ten sposób zmniejszyć straty samorządów spowodowane wprowadzeniem zapisów ustawy. **Mirosław Mikietyński**, prezydent Koszalina zauważył, że złożona z rodziców rada szkoły, w myśl przepisów projektu, ma nikłe kompetencje, które dla dobra szkoły i jej roli wychowawczej powinny być jednak większe. Zaangażowanie rodzi-

ców poprawia funkcjonowanie placówek, co potwierdzają liczne przykłady szkół prowadzonych przez fundacje czy spółdzielnie. Podkreślano, że rady szkół powinny zyskać parasol ochronny od samorządów, bo wspólnie z rodzicami będzie łatwiej zmieniać model wychowawczy, który w obecnej formie pozostawia wiele do życzenia. Dyskusję w szerszym gronie na ten temat zaplanowano podczas Kongresu Zarządzania Oświatą w Poznaniu (4–5 października br.). Po raz kolejny podniesiono, że samorząd powinien odgrywać większą rolę przy wyborze dyrektorów.

W sprawie projektu rozporządzenia MEN dotyczącego szczegółowego zakresu danych w **bazach oświatowych** stwierdzono, że nie ma sensu rozszerzać liczby danych, ponieważ ministerstwo i tak nie ma obecnie narzędzia do analizy danych dotychczas zbieranych przez System Informacji Oświatowej. Samorządowcy uważają, że powinni otrzymać dostęp do przekazywanych informacji oraz narzędzie do ich przetwarzania.

Nieracjonalne przepisy

Podczas opiniowania projektów Ministerstwa Rozwoju Regionalnego dotyczących udzielania pomocy publicznej akcentowano, że brak definicji **pomocy pu-**

blicznej może nieść za sobą ryzyko dużo większego wkładu własnego w projektach unijnych realizowanych przez gminy. – *Szeroki zakres znaczenia pomocy publicznej może sprawić, że strzelimy sobie bramkę samobójczą* – podkreślał **Andrzej Porawski**, dyrektor Biura ZMP. – *Pomoc publiczna dla podmiotu publicznego to nonsens*. Postanowiono, że w najbliższym czasie dojdzie do wypracowania korzystnej dla samorządów definicji.

Przedstawiciele Związku Miast Polskich wyrazili też oburzenie w związku z uchwaleniem przez parlament ustawy w sprawie tworzenia i działania wielkopowierzchniowych obiektów handlowych.

Związek od kilku lat niezmiennie wskazuje, że próby wprowadzenia ograniczeń w tej dziedzinie w sytuacji, w której setki takich obiektów od dawna istnieją, są nieracjonalne i niezgodne z konstytucją oraz prawem UE. Przyjęte przepisy naruszają zasady wolności gospodarczej i prawa własności, a sposób i termin ich wprowadzenia urągają zasadzie równości podmiotów wobec prawa.

Z zadowoleniem z kolei przyjęto propozycję współpracy skierowaną do Zarządu przez prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

JOANNA PRONIEWICZ

Zarząd i samorządowcy z Zachodniopomorskiego

Kapitał ludzki na rewitalizację?

Posiedzenie Zarządu ZMP w Międzyzdrojach już tradycyjnie zostało poprzedzone spotkaniem samorządowców z województwa zachodniopomorskiego, podczas którego rozmawiano na temat wsparcia środkami europejskimi na lata 2007–2013.

Władysław Husejko, wicemarszałek województwa przedstawił podział środków w Regionalnym Programie Operacyjnym, w którym wyodrębniono jako osobną kategorię szczyński obszar metropolitalny (117 mln zł) i uwzględniono mieszkalnictwo w dziale rewitalizacji (ponad 600 euro na mieszkańca). Przedstawiciel województwa zachodniopomorskiego zwracał uwagę, że największe problemy, nie tylko na poziomie regionalnym, ale też ogólnopolskim, będą z zagospodarowaniem środków przeznaczonych na kapitał ludzki, których jest bardzo dużo.

Prezydent Świnoujścia, **Janusz Żmurkiewicz** w czasie ożywionej dyskusji złożył

propozycję obniżenia granicy do 40 tys. mieszkańców dla miast, które chcą się ubiegać o środki na transport zintegrowany. – *Wyznaczona granica powyżej 50 tysięcy mieszkańców sprawia, że tylko Koszalin może ubiegać się o środki przeznaczone na ten cel* – mówił prezydent. Samorządowcom z mniejszych ośrodków nie podobał się sposób wsparcia w dziedzinie ochrony zdrowia, który nie uwzględnia potrzeb szpitali powiatowych. Prezydent Koszalina, **Mirosław Mikietyński** przestrzegł przed marnowaniem pieniędzy w tym sektorze, w sytuacji kiedy nie ma wprowadzonej konkurencji między szpitalami. Jego

zdaniem, należy inwestować bardziej w sektor prywatny.

Przedstawiciele miast podkreślali, że zbyt mało środków przeznaczono na rewitalizację, gdyż niewiele da się zdziałać w tym obszarze za zaledwie kilka milionów złotych. **Andrzej Porawski**, dyrektor Biura ZMP przypomniał, że projekt rewitalizacji można podzielić na etapy i ze środków z RPO zrealizować jakąś tylko część. Przedstawił projekt z Kopenhagi, gdzie z pieniędzy z Funduszu Społecznego zrewitalizowano forty, i zachęcał do montażu finansowego środków z różnych źródeł, jak miało to miejsce przy realizacji wielu projektów z URBACT II. – *Może warto włączyć do procesu rewitalizacji środki przeznaczone na Kapitał Ludzki* – radził.

Poruszono kwestie związane z budownictwem socjalnym. W opinii samorządowców z miast, konieczne jest wprowadzenie dodatkowych mechanizmów realnej pomocy państwa dla gmin w tej dziedzinie. Budowanie nowych mieszkań socjalnych jest wręcz niemożliwe ze względu na zbyt wygórowane ich standardy zapisane w regulacjach prawnych.

(JP)

Stanowisko Związku Miast Polskich

w sprawie priorytetu miejskiego w polityce państw członkowskich UE

Unia Europejska coraz wyraźniej dostrzega problemy miast, które są biegunami rozwoju, ale w których kumulują się najtrudniejsze problemy: bezrobocie, bieda, wykluczenie, bezdomność, dekapitalizacja substancji mieszkaniowej i infrastruktury technicznej, degradacja dzielnic przemysłowych itp.

Inicjatywa wspólnotowa URBAN doprowadziła do wypracowania zintegrowanej metody planowania rewitalizacji i rozwoju miast, która – wdrożona w wielu miastach – stała się ważną częścią budowania nowego ładu w Europie.

Polityka miejska została uznana przez Komisję Europejską, Parlament Europejski i inne instytucje za jeden z najważniejszych priorytetów budowania spójności Europy w ramach zrównoważonego rozwoju różnych jej obszarów. Znalazło to wyraz w Strategii Lizbońskiej, a następnie m.in. w:

- uchwałach Parlamentu Europejskiego,
- rozporządzeniach Komisji dotyczących funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności,
- strategii tematycznej środowiska miejskiego (COM/2005/0718) {SEC (2006) 16},

- **polityki spójności wobec miast** (COM/2006/385) {SEC (2006) 928}.

Taka wizja polityki miejskiej UE została ostatnio zaakceptowana w **Karcie Lipskiej** przez właściwych ministrów państw członkowskich, którzy zobowiązali się wdrażać jej zasady.

Jednocześnie 10 maja br. Parlament Europejski przyjął rezolucję w sprawie **mieszkalnictwa i polityki regionalnej**, w której – podkreślając wagę **problematyki mieszkaniowej na tle rewitalizacji i rozwoju miast w ramach polityki regionalnej** – wskazał na **wielkie wyzwania**, jakie w tym zakresie stoją przed miastami,

regionami, rządami i instytucjami Unii [2006/2108(INI)].

Związek Miast stwierdza z żalem, że **wymiar miejski nie znalazł** należytego miejsca w polskich Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia. W ślad za tym nie uzyskał **odpowiedniej rangi w niektórych regionalnych programach operacyjnych**, a tam, gdzie został uwzględniony, **nie zawsze obejmuje sprawy mieszkalnictwa**, z takim trudem wynegocjowane w Parlamencie Europejskim.

Związek Miast Polskich **zwraca się z apelem** do Komisji Europejskiej, do Rządu RP i do władz województw o **wyegzekwowanie** w trwającej procedurze negocjacyjnej **uwzględnienia problematyki miejskiej, w tym zwłaszcza mieszkalnictwa**, we wszystkich regionalnych programach operacyjnych (zał. 1). **Naszym zdaniem, wymaga to zmian w dotychczasowej alokacji środków na poszczególne działania** w większości RPO.

Biała Podlaska, 6 lipca 2007

Za Zarząd

Ryszard Grobelny
prezes Związku

Stanowisko Związku Miast Polskich

w sprawie autonomii gmin w zakresie sposobu realizacji zadań własnych

Samodzielność gmin co do sposobu realizacji zadań własnych jest podstawą wdrażania zasady subsydiarności – jednej z kardynalnych zasad funkcjonowania demokracji. Samodzielność ta wynika w sposób niepodważalny:

- z mandatu otrzymanego od obywateli w wyniku wyborów lokalnych,
- z wyłącznej odpowiedzialności władz lokalnych za realizację tych zadań.

Gminy mają więc pełne prawo (w ramach tego mandatu i zarazem tej odpowiedzialności) do podejmowania decyzji o wyborze formy organizacyjnej świadczenia usług komunalnych. Mają one także najlepsze rozeznanie potrzeb społeczności lokalnej. Prawo wspólnotowe oferuje w tym zakresie dostateczne gwarancje, które jednak nie są w pełni realizowane. Rozwiązania szczegółowe, dotyczące liberalizacji rynku usług i procedur zamówień

publicznych, wyraźnie preferują zasadę nieograniczonej wolnej konkurencji nad zasadą pomocniczości.

Gminy, podejmując decyzje w tym zakresie, ustalają najpierw w sposób precyzyjny jakość, zakres i standard świadczonych w sposób powszechny usług publicznych oraz określają zamierzone rezultaty. Następnie postanawiają, czy usługa może być świadczona samodzielnie, czy też jej wykonanie należy zlecić jako zamówienie publiczne podmiotowi zewnętrznemu. Dodatkowo musi znaleźć dobre rozwiązanie kwestia pomocy publicznej dla przedsiębiorstw komunalnych.

Ten sposób postępowania **jest zgodny z zasadą subsydiarności**, w ramach posiadanego mandatu i ponoszonej odpowiedzialności, a jednocześnie wzmacnia lokalną demokrację. Zaspokajanie podstawowych potrzeb mieszkańców zgodnie z ich wolą powinno być

nadrzędne wobec zasady wolnej konkurencji.

Unia Europejska musi opierać się na zaufaniu do oddolnego budowania państw:

- w sprawach lokalnych – samodzielnie przez gminy,
- w sprawach regionalnych – samodzielnie przez regiony,
- w sprawach narodowych – samodzielnie przez państwa członkowskie.

To nie proces rozszerzania, ale brak zaufania do obywateli i ich gotowości do odpowiedzialnego rozwiązywania problemów w miastach, gminach, powiatach i regionach jest istotną przyczyną obecnego kryzysu strukturalnego w Unii.

Dlatego oczekujemy na szybkie dokonanie rozpoczętych już zmian tych przepisów szczegółowych Unii Europejskiej, które dotyczą realizacji lokalnych usług publicznych, świadczonych powszechnie obywatelom przez gminy.

Biała Podlaska, 6 lipca 2007

Za Zarząd

Ryszard Grobelny
prezes Związku

Przedstawiciele ZMP w Komisji Wspólnej

na obrady plenarne:

Ryszard Grobelny - prezes Związku, prezydent Poznania
Jerzy Kropiwnicki - prezydenta Łodzi

do zespołów problemowych:

Zespół ds. polityki europejskiej:

Jarosław Wilczyński Ostrowiec Świętokrzyski (delegat)
Michał Guć Gdynia (zastępca)

Zespół ds. systemu finansów publicznych:

Ryszard Grobelny Poznań (współprzewodniczący)
Iwona Szkopińska Wieruszów (delegat)
Jan Bronś Oleśnica (zastępca)

Zespół ds. edukacji, kultury i sportu:

Małgorzata Mańka-Szulik Zabrze (delegat)
Miroslaw Mikietyński Koszalin (zastępca)

Zespół ds. ochrony zdrowia i polityki społecznej:

Zbigniew Podraza Dąbrowa Górnicza (delegat)

Zespół ds. infrastruktury, rozwoju lokalnego, polityki regionalnej i środowiska:

Kazimierz Pałasz Konin (delegat)
Leszek Cieślík Augustów (zastępca)

Zespół ds. administracji publicznej i bezpieczeństwa obywateli:

Tadeusz Wrona Częstochowa (współprzewodniczący)
Jerzy Mikulski Wołomin (delegat)
Jan Dziubiński Tarnobrzeg (zastępca)

Zespół ds. obszarów wiejskich, wsi i rolnictwa:

Marek Miros Gołdap (delegat)
Leszek Szymański Kartuzy (zastępca)

Zespół ds. statystyki publicznej:

Marek Obrębalski Jelenia Góra (delegat)

Zespół ds. społeczeństwa informacyjnego:

Zdzisław Nowakowski Mielec (delegat)
Marek Bigosiński Poznań (zastępca)

KOMISJA REWIZYJNA ZMP

Marek CHRZANOWSKI, prezydent Bełchatowa (niez.) od 2002 r.; inż. mechanik; wcześniej m.in. komendant straży miejskiej; 1998–2002 – radny powiatu bełchatowskiego; działacz organizacji katolickich. 2003–2007 – członek Zarządu ZMP.

Andrzej CZAPSKI, prezydent Białej Podlaskiej od 1998 r. (niez.); ekonomista (SGPiS); wojewoda białsko-podlaski 1990–1992; senator RP 1991–1993; pracował m.in. jako główny księgowy szpitala wojew. oraz jako szef Woj. Zespołu Ekonom.-Org. Służby Zdrowia. Od 2003 r. w Komisji Rewizyjnej ZMP.

Tadeusz KRZAKOWSKI, prezydent Legnicy od 2002 r. (lewica). Absolwent AWF we Wrocławiu, nauczyciel dyplomowany, radny RM w Legnicy w kadencjach 1990–1994 i 1994–1998; 1998–2002 – radny Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, przewodniczący Komisji Rewizyjnej ZMP w poprzedniej kadencji.

Mirosława LEHMAN, burmistrz Kartuz (PIS). Absolwentka Wydziału Filologiczno-Historycznego Uniwersytetu Gdańskiego, w latach 1992–2000 dyrektor Biblioteki Publicznej, od 2000 r. kierownik Wydziału Kultury, Sportu i Promocji, od 2002 r. radna powiatowa i członek Zarządu Powiatu Kartuskiego.

Jerzy MIKULSKI, burmistrz Wołomina (niez.). Inżynier nawigacji, absolwent Wyższej Szkoły Morskiej. Pracował w Polskiej Flocie Handlowej, a także na kontraktach w Peru i Iraku. W latach 1994–1998 burmistrz Wołomina, od 1999 do 2002 r. w administracji rządowej szczebla centralnego. Od XI 2002 r. ponownie jest burmistrzem Wołomina.

Przedstawiciele ZMP w instytucjach oraz organizacjach krajowych i zagranicznych

Komitety Monitorujące Regionalne Programy Operacyjne 2007–2013:

dolnośląskie – Jan Bronś (Oleśnica)
kujawsko-pomorskie – Ryszard Brejza (Inowrocław)
lubelskie – Andrzej Czapski (Biała Podlaska)
lubuskie – Janusz Kubicki (Zielona Góra)
łódzkie – Iwona Szkopińska (Wieruszów)
małopolskie – Marian Cycoń (Stary Sącz)
mazowieckie – Mirosław Milewski (Płock)
opolskie – Ryszard Zembaczyński (Opole)
podkarpackie – Jan Dziubiński (Tarnobrzeg)
podlaskie – Leszek Cieślík (Augustów)
pomorskie – Jacek Karnowski (Sopot)
śląskie – Małgorzata Mańka-Szulik (Zabrze)
świętokrzyskie – Jarosław Wilczyński (Ostrowiec Świętokrzyski),
warmińsko-mazurskie – Marek Miros (Gołdap),
wielkopolskie – Julian Jokś (Krotoszyn),
zachodniopomorskie – Janusz Żmurkiewicz (Świnoujście).

Komisja Trójstronna ds. Społeczno-Gospodarczych

Janusz Żmurkiewicz (Świnoujście)

Rada Programowa konkursu „Lider Polskiej Ekologii”

Kazimierz Pałasz (Konin)

Rada ds. Zrównoważonego Rozwoju przy Ministrze Środowiska

Julian Jokś (Krotoszyn)

Zespół Sterujący ds. realizacji zadań Programu rządowego dla terenów poprzemysłowych

Kazimierz Górski (Sosnowiec)

Stała Konferencja Współpracy w województwach:

dolnośląskim – Tadeusz Krzakowski (Legnica)
kujawsko-pomorskim – Michał Zaleski (Toruń)
lubelskim – Marcin Zamojski (Zamość)
lubuskim – Ryszard Bodziacki (Słubice)
łódzkim – Krzysztof Chojniak (Piotrków Trybunalski)
małopolskim – Ryszard Ściagała (Tarnów)
mazowieckim – Zbigniew Grzesiak (Mińsk Mazowiecki)
opolskim – Jarosław Kielar (Kluczbork)
podkarpackim – Janusz Magoń (Przeworsk)
podlaskim – Józef Gajewski (Suwałki)
pomorskim – Krzysztof Hildebrandt (Wejherowo)
śląskim – Tadeusz Wrona (Częstochowa)
świętokrzyskim – Jacek Tarnowski (Połaniec)
warmińsko-mazurskim – Henryk Słonina (Elbląg)
wielkopolskim – Kazimierz Pałasz (Konin)
zachodniopomorskim – Mirosław Mikietyński (Koszalin)

Komitety Monitorujące Sektorowe Programy Operacyjne 2007–2013:

Infrastruktura i Środowisko – Jacek Karnowski (Sopot)
Innowacyjna Gospodarka – Zbigniew Podraza (Dąbrowa Górnicza)
Kapitał Ludzki – Mirosława Lehman (Kartuzy)
Rozwój Polski Wschodniej – Zdzisław Nowakowski (Mielec)
Pomoc Techniczna – Roman Smogorzewski (Legionowo)
Europejska Współpraca Terytorialna (EWT) – Marek Obrębalski (Jelenia Góra)

Komitet Regionów Unii Europejskiej

Maciej Kobylński (Słupsk), Tadeusz Wrona (Częstochowa), Stanisław Szwabski (Gdynia) – członkowie delegacji; Andrzej Kunt (Kostrzyn), Jan Bronś (Oleśnica), Jan Dziubiński (Tarnobrzeg) – zastępcy członków

Rada Gmin i Regionów Europy (CEMR):

Mirosława Lehman (Kartuzy), Marek Obrębalski (Jelenia Góra), Jarosław Wilczyński (Ostrowiec Świętokrzyski)

Kongres Władz Lokalnych i Regionalnych Europy (CLRAE):

Jan Bronś (Oleśnica), Jacek Karnowski (Sopot) – delegaci; Julian Jokś (Krotoszyn), Marcin Kierwiński (Warszawa) – zastępcy delegatów

Nowe miasta w ZMP

Nidzica

Nidzica położona jest w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego. Nazywana jest „Bramą na Warmię i Mazury”. Liczy 15 600 mieszkańców.

O sadnictwo na tym terenie sięga zamierzchłych czasów, tj. lat 4000–1700 p.n.e. Świadczą o tym ślady i znaleziska archeologiczne z różnych okresów, a także cmentarzyska, kurhany, wały graniczne. Z kolei pierwsze wzmianki o ziemi nidzickiej można znaleźć już u Galla Anonima opisującego nieudaną wyprawę księcia Bolesława Krzywoustego do Prus. Tereny dzisiejszego miasta przed wiekami zamieszkiwały pogańskie plemiona Sasinów i Gallindów.

Polsko-krzyżackie dzieje

Prawa miejskie Nidzica otrzymała w 1381 r. z rąk Wielkiego Mistrza Wiryka von Kniprode. Krzyżacy, wykorzystując bagniste tereny doliny Nidy, wybudowali na wzgórzu zamek, który do dzisiaj góruje nad miastem i przypomina o burzliwych dziejach. Nidzicę lokowano na prawie chełmińskim. Pierwotna nazwa osady to Neidenburg, czyli zamek nad Nidą, który był dla administracji zakonnej budowlą ważniejszą niż położone na szlaku handlowym miasto, zbudowane na bagnistej równinie otoczone od północy i zachodu rze-

ką, a od wschodu i południa przekopaną fosą. Zamek był bowiem siedzibą administracji krzyżackiej. Dziś jest to największy na Mazurach pokrzyżacki zamek o charakterze rezydencjalno-obronnym.

W swych burzliwych dziejach gród nad Nidą wiele razy przechodził z rąk krzyżackich do polskich i z polskich do zakonnych. Aż do początku XX w. w okolicy przeważała ludność polska. W XVIII w. miejscowa polska szkoła słynęła z wysokiego poziomu nauczania. Przysyłano do niej dzieci z Gdańska, Królewca i Elbląga, zwłaszcza jeśli miały dobrze poznać język polski ze względu na czekające je w późniejszym życiu kontakty handlowe.

Bogate miasto

W Nidzicy, której okolice bogate są w zasoby gliny, wyrabiano masowo bogato zdobione kafle, z rudy darniowej wytapiano żelazo, a w majątkach wie-

skich uruchamiano gorzelnie. Produkowano tu również smołę i potaż, które częściowo wywożono za granicę. Pod koniec XVI w. dzięki odbywającym się wielkim cotygodniowym targom Nidzica należała do najbardziej zasobnych miast. Wojny szwedzkie przerwały pomyślną koniunkturę gospodarczą. W 1628 r. miasto zostało zniszczone przez Szwedów. W roku 1656 Nidzicę bezskutecznie oblegali Tatarzy. Miasto nawiedzały liczne pożary (1664, 1804) i zarazy (1398, 1416, 1450, 1550). Najgroźniejsza była dżuma, która w latach 1710–1711 pochłonięła jedną piątą mieszkańców.

Od 1752 r. Nidzica stała się miastem powiatowym i ważnym ośrodkiem administracyjnym jako stolica rozległego okręgu. Miasto liczyło wówczas prawie 1900 mieszkańców.

Nieskażona przyroda

Współczesna Nidzica robi wrażenie nowego miasta. Przeważają tu powojenne bloki mieszkaniowe (w 1945 r. po zdobyciu przez wojska radzieckie miasto w 80 proc. było spalone).

Największą atrakcją miasta i jego okolic są walory przyrodnicze i turystyczne. Przyroda jest tu czysta i nieskażona postępującą cywilizacyjną. Pagórkowaty krajobraz, szemrzące rzeki i duże kompleksy leśne zachęcają do odpoczynku i długich spacerów. Występujące tu rozległe, polodowcowe, rynnowe jeziora o malowniczo rozwiniętej linii brzegowej, czystej wodzie i piaszczystym dnie zaliczane są do jednych z najpiękniejszych na Pojezierzu Mazurskim. W pobliżu Nidzicy znajduje się rezerwat krajobrazowo-geomorfologiczny z malowniczymi źródłami rzeki Łyny, wiekowymi drzewami, kilkunastometrowymi urwiskami i wieloma głazami. Osobliwością jest „Kamień Tatarski” – jeden z największych głazów narzutowych w Polsce pozostawionych przez ustępujący lodowiec. Rozległe jeziora o malowniczo rozwiniętej linii brzegowej zachęcają do korzystania z ich pierwotnego piękna. Liczne miejsca – ze względu na swoją przyrodniczą wartość – zostały objęte ochroną rezerwatową, można tu spotkać unikatowe siedliska orla bielika, bobrów i żółwi błotnych.

Zamek w Nidzicy.

Fot. Archiwum UM

Nowe miasta w ZMP

Pruszcz Gdański

**Pruszcz Gdański leży w południowej części aglomeracji trójmiejskiej, za-
ledwie 10 km od centrum Gdańska. Miasto jest ważnym węzłem komu-
nikacji samochodowej i kolejowej. W pobliżu przebiega trójmiejska ob-
wodnica. Trwają także prace związane z budową pierwszego odcinka
autostrady A-1.**

Jest to jedno z najatrakcyjniejszych miast Polski północnej. Taką opinię potwierdzają zarówno inwestorzy, jak i wyniki ogólnopolskich rankingów gospodarczych. W ostatnich latach Pruszcz Gdański znalazł się w Złotej Setce Samorządów oraz zdobył m.in. III miejsce i statuetkę Kazimierza Wielkiego w rankingu inwestycyjnym polskich miast.

Pruszcz Gdański liczy ponad 23 tys. mieszkańców. Chce być miastem przyjaznym i dla mieszkańców, i dla inwestorów. Tuż przy obwodnicy Gdańska, w pobliżu budowanej autostrady, istnieje dzielnica przemysłowa, gdzie swoje siedziby ulokowało bądź wkrótce ulokuje wiele znanych firm.

Rzymska osada handlowa

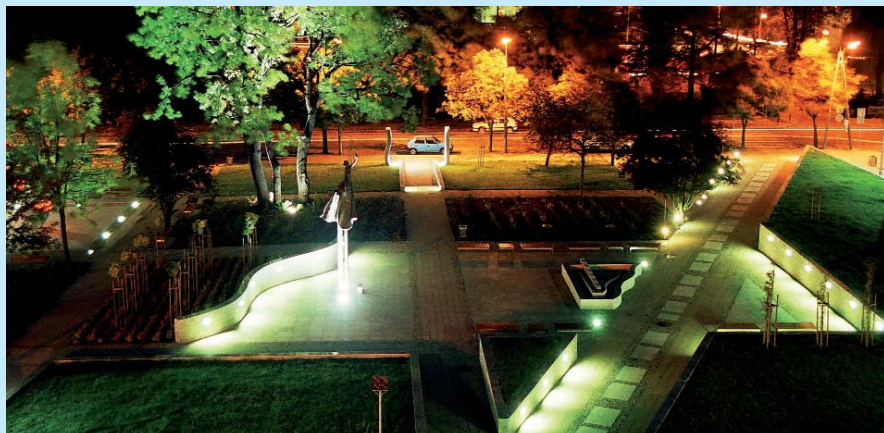
Niewątpliwą atrakcją, która zmieni wizerunek miasta, będzie rekonstrukcja w Pruszczu Gdańskim faktorii handlowej z czasów rzymskich – starożytnego grodziska, które według badań archeologicznych stanowiło zakończenie północnego szlaku i było jednym z silniejszych ośrodków nad Bałtykiem. Projekt zakłada zrekonstruowanie, wedle dawnych technik, rzymskiej

osady. Będzie to miejsce pełne życia, miejsce gdzie historia spletać się będzie z teraźniejszością, gdzie odwiedzający czuć będą ducha dawnych czasów. Teren faktorii ma być wykorzystywany do organizacji imprez plenerowych, happeningów i przedsięwzięć artystycznych. Jednocześnie, w sąsiedztwie faktorii, dzięki pozyskanym unijnym funduszom, powstaje Międzynarodowy Park Kultu-

rowy W ubiegłym roku zbudowano także pieszo-rowerowy szlak bursztynowy. Przebiega on w centrum miasta.

Utracony port

Korzenie osadnictwa na terenie obecnego miasta Pruszcza sięgają VI w. p.n.e. Od pierwszych wieków naszej ery, dzięki bliskości morza, osada bujnie się

Plac im. Jana Pawła II w Pruszczu Gd.

Fot. G. Cwaliński

rozwickała. W okresie wpływów rzymskich Pruszcz był prawdopodobnie głównym portem przy ujściu Wisły, dużym ośrodkiem wytwórczym oraz ważnym punktem na szlaku bursztynowym.

Świadectwem dawnej świetności są odkryte groby, urny grzebalne i różnego rodzaju wyroby z brązu, szkła, bursztynu oraz monety arabskie i rzymskie z odległej przeszłości.

Załamanie przyniosły siły przyrody – nastąpił spadek poziomu wód morskich, którego konsekwencją były utrata nadmorskiego położenia i wyludnienie.

Zbawienne sąsiedztwo

Lepsze czasy przysły wraz z pojawieniem się na północy bliskiego sąsieda – Gdańska.

Kanał wybudowany w Pruszczu w połowie XIV w. dostarczał wodę pitną dla Gdańska oraz wodę potrzebną do napędzania urządzeń przemysłowych i wypełnienia fos miejskich.

W 1367 r., dzięki odnowieniu lokacji przez komtura krzyżackiego, Pruszcz stał się pełnoprawną wsią z licznymi przywilejami, ale i obowiązkami.

Od tego czasu aż po wiek XVII wieś przechodziła wzloty i upadki – intensywny rozwój przerywany był najazdami i rabunkami, po których znowu wracały czasy świetności. Pozytywnie oddziaływało jednak zawsze sąsiedztwo Gdańska.

Wiek XIX to wiek inwestycji – powstały wówczas cukrownia, szkoła, szpital, utwardzona została droga gdańsko-tczewska, zbudowano linię kolejową.

W roku 1920 Pruszcz znalazł się w obszarze utworzonego na mocy traktatu wersalskiego, Wolnego Mia-

sta Gdańska. Był to początek kolejnego pomyślnego okresu ekonomicznego w dziejach Pruszcza – w latach dwudziestych zbudowano elektrownię, młyn, a także lotnisko.

Mało znany jest fakt, że w roku 1942 Pruszcz stał się dzielnicą Gdańska, stanowiąc jego zaplecze mieszkaniowe i militarne. Działania wojenne spowodowały tu duże zniszczenia, znacznie zmniejszyła się także liczba mieszkańców osady.

Po wojnie Pruszcz został już samodzielny miastem. Prawa miejskie otrzymał w 1941 r., a 10 lat później uzyskał do swej nazwy dopisek Gdański.

**Materiały z nowych miast, na podstawie stron internetowych oraz innych źródeł, przygotowała
EWA PARCHIMOWICZ**

Związek przeciwko ubóstwu

Giełda dobrych pomysłów

Związek Miast Polskich postanowił włączyć się w obchody 20. Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem, pod patronatem Rzecznika Praw Obywatelskich (17 października 2007 r.) i przygotować *giełdę dobrych pomysłów*, która będzie promować programy, projekty oraz inicjatywy miejskie przeciwdziałające ubóstwu.

Sprawą ubóstwa i wykluczenia społecznego jest w Polsce nadal jednym z najpoważniejszych problemów społecznych, do którego rozwiązania powinien poczuwać się każdy. Dotyczy on w dużym stopniu polskich miast i dlatego ZMP zwrócił się do swoich członków o wypełnienie ankiety „Przeciwdziałanie ubóstwu”. Najciekawsze przedsięwzięcia, wyłonione przez Prezydium Komisji Polityki Społecznej ZMP, zostaną opublikowane na łamach „Samorządu Miejskiego” i zaprezentowane podczas V Spotkania Miast i Gmin Papieskich „Solidarność obywateli – realizacja przesłania wyobraźni miłosierdzia”, które odbędzie się w Krakowie 15-16 października 2007 r.

ZMP zachęca do wzięcia aktywnego udziału w obchodach 20. Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem, będącego wyrazem solidarności i wsparcia dla tych, których dotyczy ten problem. Jedną z propozycji jest inicjatywa, aby **radcy miejskie w październiku podjęły specjalne uchwały o przeznaczeniu na walkę z ubóstwem np. 1 proc. nieplanowanej nadwyżki budżetowej, która może zostać przekazana np. na programy realizowane przez organizacje pozarządowe w tym zakresie.**

Warto poświęcić dzień 17 października problematyce ubóstwa i zorganizować w miastach spotkania przedstawicieli samorządów z obywatelami korzystającymi z pomocy społecznej, aby wysłuchać ich postulatów. Można tak-

że doprowadzić do wymiany doświadczeń między lokalnymi służbami socjalnymi, jednostkami pomocniczymi miast, organizacjami obywatelskimi, innymi instytucjami i środowiskami aktywnymi w tej dziedzinie.

Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem zainicjowali ojciec Józef Wrzesiński i Ruch ATD „Czwarty Świat”, kładąc 17 października 1987 r. płytę na paryskim Placu Praw Człowieka (Trocadero) z bardzo wyraźną koncepcją, że należy zlikwidować nędzę: „Tam, gdzie ludzie są skazani na życie w nędzy, łamane są Prawa Człowieka. Jednoczenie się dla ich poszanowania jest naszym najświętszym obowiązkiem”. Kontynuacją tej idei było zorganizowane w styczniu 2007 r. z inicjatywy dr. **Janusza Kochanowskiego**, Rzecznika Praw Obywatelskich spotkanie przedstawicieli organizacji pozarządowych i instytucji aktywne uczestniczących w przeciwdziałaniu ubóstwu. Podczas jego trwania ukonstytuował się Komitet Organizacyjny jubileuszowych dwudziestych obchodów.

(JP)

Więcej na temat koncepcji obchodów i programu imprez podejmowanych przez Rzecznika oraz inne organizacje znajdą Państwo na stronach www.przeciw-ubostwu.rpo.gov.pl.

Z Komisji Wspólnej...

Zespół do prawa budowlanego

Powołanie rządowo-samorządowego zespołu, który zajmie się nowelizowanymi przepisami prawa budowlanego, było jedną z najważniejszych decyzji podjętych przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRISt) na posiedzeniu 11 lipca br. Strona samorządowa zdecydowała, że nie może zaopiniować ustawy bez wyliczenia skutków finansowych ani bez projektów rozporządzeń przez nią przywoływanych. Jednak ze względu na rangę projektu, przygotowywanego w związku ze zbliżającymi się mistrzostwami EURO 2012, KWRISt uznała, że należy jak najszybciej podjąć prace nad wyeliminowaniem wad projektu oraz zbadaniem spójności nowelizowanych zapisów z ustawą o zagospodarowaniu i planowaniu przestrzennym (blisko 1/3 przepisów w nowelizowanym prawie budowlanym reguluje zasady lokalizacji inwestycji, które należą do materii planowania i zagospodarowania przestrzennego).

Zrównać uprawnienia

Kilka projektów samorządowcy zaopiniowali negatywnie, wśród nich projekt ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji – ze względu na to, że Ministerstwo Finansów nie uwzględniło zmian postulowanych m.in. przez ZMP, a dotyczących zrównania samorządu z innymi podmiotami, które mają uprawnienia egzekucyjne, np. z urzędami skarbowymi. – *Jeśli przekazuje się samorządom prawa egzekucyjne w ramach władzy*

publicznej, to nie rozumiemy, dlaczego daje się tylko część narzędzi. Postulujemy tylko zrównanie uprawnień – mówił prowadzący obrady, Andrzej Porawski. Ministerstwo nie przyznało samorządom prawa do egzekucji z nieruchomości, co było najważniejszym postulatem, gdyż właśnie podatek od nieruchomości jest jednym z głównych podatków gmin.

Brak środków na rekompensaty

Negatywnie samorządowcy zaopiniowali też projekt autopoprawki do rządowego projektu ustawy o rekompensatach za przejęte przez państwo nieruchomości oraz niektóre inne składniki mienia. „*Rozumiejąc postulat udziału jst w rekompensowaniu, zwracamy uwagę, że samorządy nie mają sprawczego udziału w dochodach. Nie mamy możliwości rekompensowania sobie ubytków z tytułu rekompensat. Natomiast wszędzie tam, gdzie są postulaty o zwrot mienia należącego obecnie do jst – zwracamy.*” Według wstępnych wyliczeń strony samorządowej, przykładowe roczne wydatki Gdańska z powodu rekompensat wynosiłyby ok. 7,5 mln zł, a Lublina 2–3 mln zł.

Ze względu na pominięcie strategii rozwoju transportu regionalnego i lokalnego w Strategii Rozwoju Transportu na lata 2007-2013 projekt ten strona samorządowa również zaopiniowała negatywnie. Bez spełnienia tego podstawowego warunku samorządowcy nie chcieli rozmawiać o szczegółowych zastrzeżeniach.

Jako krok wstecz samorządowcy określili projekt ustawy o utworzeniu Państwowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Ich zdaniem, jest to powrót do centralizacji i przywracania „Polski resortowej”. Dlatego projekt zaopiniowali negatywnie.

HH

Rady rodziców szansą dla samorządów

Partnerska szkoła

Ostatnia nowelizacja ustawy o systemie oświaty, której przepisy zaczęły obowiązywać od 1 września 2007 r., zwiększyła kompetencje rad rodziców w szkołach publicznych. Zmiany te są bardzo ważne również z punktu widzenia samorządu, gdyż stanowią m.in. znakomitą okazję dla burmistrzów i prezydentów miast do nawiązania kontaktów ze swoimi wyborcami.

Wchodzące w życie rozwiązania prawne zwiększające wpływ rodziców na zarządzanie oświatą, a zwłaszcza na kształtowanie programów wychowawczych dzieci i młodzieży, otwierają nowe możliwości rozwoju i uspołecznienia całego systemu edukacji narodowej. To najpewniejszy sposób, zwraca uwagę Rzecznik Praw Obywatelskich, **Janusz Kochanowski**, na wyeliminowanie pokusy ideologizacji szkoły, która nie może być miejscem realizacji interesów partyjnych i społecznych.

Nowe uprawnienia

Nadane radom uprawnienia gwarantują rodzicom większy wpływ na funkcjonowanie szkoły ich dzieci. Ustawodawca zapewnił, że rada rodziców, złożona z reprezentantów wszystkich klas, może m.in. uchylać w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczy i program profilaktyki szkoły oraz opiniować projekt planu finansowego składanego przez dyrektora szkoły. Jednocześnie rodzice mają wpływ na decyzje dotyczące dopuszczenia stowarzyszeń i organizacji społecznych do działalności na terenie szkoły, a także prawo do współdecydowania o formie jednolitego stroju dla uczniów. Rady rodziców mają ponadto, zgodnie z ustawą Karta Nauczyciela, możliwość oceny pracy nauczycieli i ich dorobku zawodowego.

Zaproponowane zmiany, chociaż rozpoczynają proces uspołecznienia polskiego systemu edukacyjnego, nie dają wciąż jeszcze szerokich kompetencji radom rodziców. Jednak w procesie wychowawczym (nie edukacyjnym) może w tym zakresie powstać prawdziwe partnerstwo między rodzicami, prowadzącym szkoły publiczne

samorządem lokalnym i nauczycielami.

Demokratyczne wybory

Przepisy są tak skonstruowane, że stawiają najważniejsze zadania przed radami rodziców na początku roku szkolnego. Najistotniejszym elementem wprowadzonej regulacji są demokratyczne (obligatoryjne i tajne) wybory rady rodziców. Żeby mogły zostać szybko wyłonione, konieczna jest m.in. aktywna akcja informacyjna ze strony gmin. Najważniejsze jest odpowiednie przygotowanie rodziców i nauczycieli z 30 tysięcy szkół publicznych do korzystania z obowiązującego prawa. Żeby właściwie wdrażać nowe instytucje ustroju szkolnego, jakimi są rady rodziców, niezbędne jest również tworzenie lokalnych i ogólnokrajowych programów edukacyjnych, które powinny być realizowane przede wszystkim przez organizacje obywatelskie przy finanso-

Ważne strony oświatowe

www.wychowanie.pl
www.rodzicenaplusie.pl
www.dyrektorszkoly.pl
www.vulcan.pl/rodzice
www.szkolapolska.pl
www.rodzice.codn.edu.pl
www.edukacja.warszawa.pl
www.interklasa.pl
www.wiadomosci.ngo.pl
www.gazetaszkolna.edu.pl
www.brpd.gov.pl
www.pafw.pl
www.men.gov.pl
www.brpo.gov.pl
www.fio.org.pl
www.przymierze.org.pl
www.scholaris.pl
www.strefamlodych.pl
www.fundacjarodziceszkole.org.pl

wej i merytorycznej pomocy ze strony władz publicznych. Warto podkreślić, że przedstawiciel rady rodziców bierze udział w komisji konkursowej wybierającej dyrektora szkoły. Przy obecnej nierównowadze sił w komisji istotne jest, aby rady rodziców czuły wsparcie ze strony swojego samorządu, odwzajemniając to wsparcie m.in. w tych konkursach.

Przydatne linki

Poniżej podajemy linki do stron internetowych zawierających:

- materiały dotyczące tworzenia i działania rad rodziców – <http://www.fundacjarodziceszkole.org.pl/>; <http://radarodzicow.codn.edu.pl> (kurs internetowy – Rada Rodziców w szkole Twojego dziecka); <http://rada-rodzicow.codn.edu.pl> (kurs internetowy Rada Rodziców – większy wpływ na życie szkoły);
- materiały dotyczące tworzenia stowarzyszeń wspierających funkcjonowanie szkół publicznych – www.fio.org.pl.

Pomoc dla organizacji i rodziców

Z pobieżnej analizy wydatków samorządów miejskich na współpracę z organizacjami pozarządowymi wynika, że znaczna część środków jest przeznaczana na działania w dziedzinie edukacji. Można by rozważyć, czy choćby skromnej części tych funduszy nie przeznaczyć na wspieranie rad rodziców i innych form uspołeczniania szkół (stowarzyszenia oświatowe itp.).

Związek Miast Polskich pragnie zachęcić samorządy do aktywnego informowania rodziców o tych możliwościach, ponieważ inwestowanie w młodzież zadecyduje o przyszłości Polski. Samorządy mają także w tej dziedzinie ważną rolę do spełnienia. Przyczyniają się do tego już dzisiaj, w szerokim zakresie dofinansowując funkcjonowanie szkół (poza subwencją). Tym razem mają szansę w znaczący sposób włączyć się w proces uspołecznienia szkoły i edukacji, który jest jedną z najskuteczniejszych form reagowania na poszerzające się obszary ubóstwa w naszym kraju. Edukacja jest bowiem najlepszym lekarstwem na wykluczenie z uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym dużych grup naszego społeczeństwa.

(JP)

Nagrody Rady Europy

Uznanie dla polskich samorządów

Dziewięć polskich miast wyróżniła w tym roku Komisja ds. Środowiska, Planowania Przestrzennego i Władz Lokalnych przy Zgromadzeniu Parlamentarnym Rady Europy za ich działania na rzecz współpracy i solidarności europejskiej. W gronie laureatów nagród europejskich znalazły się cztery miasta członkowskie ZMP: Bytom (Plakieta Honorowa), Białogard (Flaga Honorowa), Kędzierzyn-Koźle (Dyplom) oraz Lublin (Dyplom). Nagrodę Główną Europy 2007 zdobyła niemiecka Norymberga.

Według danych norymberskiego Biura Stosunków Międzynarodowych, od 1991 r. aż 55 tys. osób brało udział w ponad 5 tys. projektów dotyczących współpracy międzynarodowej. Miasto organizuje wiele wystaw i konferencji. Co dwa lata przyznaje Międzynarodową Nagrodę Praw Człowieka. Norymberga jest 14. miastem niemieckim wyróżnionym Nagrodą Europy.

Za aktywną młodzież

Bytom jako jedno z ośmiu miast europejskich otrzymał Plakieta Honorową Rady Europy. To śląskie miasto swój akces do nagrody zgłosiło po raz pierwszy w grudniu 2001 r. Już w roku następnym otrzymało wyróżnienie pierwszego stopnia – Dyplom Europejski, a w 2003 – Flagę Honorową RE.

Tegoroczny sukces miasto zawdzięcza przede wszystkim aktywności młodych ludzi działających w Młodzieżowym Centrum Edukacji Europejskiej oraz w bytomskich szkołach, a także owocnej współpracy z miastami partnerskimi. MCEE jest najważniejszą w mieście organizacją zajmującą się promowaniem idei integracji z Unią Europejską i wiedzy o Europie. Podejmuje różnorodne działania w formach ciekawych i atrakcyjnych dla młodzieży. Do najważniejszych można zaliczyć: realizację wielu corocznych kompleksowych projektów („Euro-Bytom/01”, „Europejskie ABC dla Bytomian” w 2002 r., „Bytomski Euromaraton” w 2003 r., Bytom-Euro-Info

w 2004 r., „Europa da się lubić” w 2005 r., Europejska Majówka w Dolomitach Sportowej Dolinie w 2006 r., Majówka Europejska z miastami partnerskimi Bytomia w 2007 r.), organizowanie co roku Bytomskiego Spotkania Europejskiego, Dni Europejskich czy zakładanie klubów europejskich (aktualnie jest ich w Bytomiu 44).

projektach, takich jak np. Masurin (Zarządzanie Zrównoważoną Rewitalizacją Miejskich Terenów Przemysłowych) czy Rescue (Regeneracja Europejskich Terenów w Miastach i Środowiskach Miejskich).

W 2005 r. ustanowiono Bytomską Nagrodę Europejską, która jest przyznawana raz do roku osobom i instytucjom za osiągnięcia i zasługi związane z działalnością proeuropejską, propagowanie ideałów zjednoczonej Europy, za działania na rzecz pokoju, współpracę między jej mieszkańcami, rozwój gospodarczy miasta oparty na współpracy z partnerami i instytucjami europejskimi.

Uroczystość wręczenia Plakiety odbyła się w Bytomiu 28 września i była połączona z paradą młodzieży z klubów europejskich, a także wernisażem Festiwalu Sztuki Wysokiej w Galerii Stalowe Anioły. Jako imprezy towarzyszące zorganizowano zjazd rowerzystów i turniej koszykówki na Rynku.

Za spotkania z partnerami

Rada Europy przyznała w tym roku Flagę Europejską dwóm miastom z Polski. Oprócz Białogardu (woj. zachod-

Podpisanie umowy partnerskiej Białogard – Caracal (Rumunia).

Fot. Arch. UM w Białogardzie

Pierwszym miastem, z którym władze Bytomia podpisały umowę partnerską, było Recklinghausen w Niemczech w 2000 r. Miasto ma także partnerów w USA (Butte Silver Bow), w Czechach (Vsetin), w Rosji (Dmitrow). Współpraca z innymi miastami w krajach europejskich jest prowadzona poprzez uczestnictwo w licznych

niopomorskie) wyróżnienie to przypa-
dło też Ogrodzieńcowi (woj. śląskie). Białogard dwa lata temu otrzymał nagrodę pierwszego stopnia RE – Dyplom Europejski. Miasto od wielu lat intensywnie współpracuje z miastami partnerskimi, prowadząc wymianę doświadczeń czy inicjując kontakty sportowe, kulturalne i gospodarcze. Biało-

gard jest miastem, które nawiązało kontakty partnerskie jako jedno z pierwszych na Pomorzu Zachodnim. Od 1974 r. nieprzerwanie trwa współpraca z miastem Teterow w Niemczech. Miasto współpracuje też z Aknistie (Łotwa), Ostseebad Binz (Niemcy), Gnosjö (Szwecja), Maardu (Estonia), Olen (Belgia) i Albano Laziale (Włochy).

Zakres współpracy ze wszystkimi miastami jest bardzo podobny i obejmuje: bezpośrednie kontakty szkół (wymiany młodzieżowe), współpracę placówek kulturalno-oświatowych, kontakty sportowe, gospodarcze, turystyczne, wymianę doświadczeń w środowisku samorządowym. W Białogardzie odbywa się wiele spotkań z partnerami – około 15 w ciągu roku. Współpraca zagraniczna nie ogranicza się wyłącznie do kontaktów z miastami partnerskimi. Białogard jest członkiem Hanzы oraz Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Pomerania. Czynnie współpracuje również z Kołem Przyjaciół Powiatu Białogard, które zrzesza niemieckich i polskich miłośników ziemi białogardzkiej.

Wręczenie Honorowej Flagi Rady Europy odbyło się 4 sierpnia br. podczas „Dni Białogardu” – corocznej imprezy uświetniającej kolejną rocznicę nadania praw miejskich. Uroczystość rozpoczął koncert orkiestry „Tiroler Band” z miasta partnerskiego Olen z Belgii. Ceremonię wręczenia poprzedziło podpisanie umowy partnerskiej z rumuńskim Caracal.

Za imprezy sportowe i kulturalne

Kędzierzyn-Koźle i Lublin znalazły się w gronie 24 innych europejskich miast z Bułgarii, Francji, Niemiec, Włoch, Litwy, Rosji, Szwecji, Szwajcarii, Wielkiej Brytanii, które otrzymały Dyplom Rady Europy. Wśród polskich samorządów na liście wyróżnionych znalazły się też: Gołuchów (woj. wielkopolskie), Łącko (woj. małopolskie), Leśnica (woj. opolskie), Środa Śląska (woj. dolnośląskie).

Dyplom Rady Europy **Kędzierzyn-Koźle** otrzymał za szerzenie idei europejskich poprzez organizację międzynarodowych imprez sportowych (zawody zapaśnicze, karate, a przede wszystkim Puchar Europy w Triathlonie z 2006 r.) oraz kulturalnych (np. Mię-

Wyróżnienia za współpracę europejską

Rada Europy jest organizacją polityczną założoną w 1949 r. Obecnie liczy 46 państw członkowskich, a główne jej cele dotyczą m.in. rozwijania świadomości wspólnej tożsamości europejskiej opartej na poszanowaniu różnorodności kulturowej. Przyznawane nagrody są ważnym narzędziem umacniania więzi między wszystkimi obywatelami Europy oraz promowania idei europejskiej.

Nagroda Europy

Nagroda Europy, przyznawana corocznie od 1955 r., jest najwyższym wyróżnieniem, jakie może otrzymać gmina działająca na rzecz współpracy europejskiej. Nagroda jest wręczana w formie trofeum przechodniego przyznanego laureatowi na rok – medalu z brązu i dyplomu sporządzonego na pergaminie oraz nagrody pieniężnej w wysokości 7600 euro. Jest to stypendium przeznaczone na sfinansowanie wizyty studialnej w Europie dla młodzieży z miasta laureata. Od początku istnienia Nagrodę otrzymały 63 miasta i gminy, w tym dwa polskie miasta – Częstochowa w 1998 r. i Gdynia w 2002 r.

Tablica Honorowa (Plakiet)

Po Nagrodzie Europejskiej stanowi drugie najwyższe wyróżnienie. Tablicę Honorową, na której umieszczono wykonany z brązu symbol mitycznej Europy, otrzymują gminy, które już posiadały Flagę Honorową. W tym gronie znajduje się 17 polskich miast. Do chwili obecnej przyznano łącznie 193 Tablice.

Flaga Honorowa

Jest wyrazem uznania dla propagowania idei europejskiej. Kandydować do tego wyróżnienia mogą te władze lokalne, które były już wyróżnione Dyplomem Europejskim. Otrzymanie Flagi Honorowej jest niezbędne do ubiegania się o Nagrodę Europejską lub Tablicę Honorową. Począwszy od 1961 r., aż 1076 miast z dumą wywiesza Flagę (40 w Polsce).

Dyplom Europejski

To pierwszy krok w procesie ubiegania się o Nagrodę Europy. Każdego roku Rada przyznaje około 30 Dyplomów. Do tej pory uhonorowano nimi ponad 500 miast, w tym ponad 50 w naszym kraju.

dzynarodowy Festiwal Filmów Niezależnych im. Ireneusza Radzia „Publicystyka”). Miasto współpracuje z Hericourt i Grand-Charmont (Francja), Jona-wa (Litwa), Kalush (Ukraina) oraz Raciborzem (Polska).

Do uzyskania dyplomu przyczyniła się też wymiana młodzieży szkolnej w ramach programu Socrates-Come-nius, liczne młodzieżowe akcje zbierania podpisów i pisanie listów do Amnesty International, działalność szkolnych klubów europejskich, a także przynależność Kędzierzyna-Koźla do Związku Miast Polskich. – *Nie zamierzamy spocząć na laurach i już niebawem zaczniemy ubiegać się o Flagę, a w przyszłym roku o Tablicę Honorową Rady Europy, bo to naprawdę wielka nobilitacja dla każdego samorządu* – wyjaśnia kierownik Wydziału Strategii, Rozwoju i Promocji Miasta, **Beata Pierzchlewicz**.

Dla **Lublina** to już nie pierwsze wyróżnienie za współpracę europejską. W 2006 r. miasto otrzymało „Złotą gwiazdę partnerstwa” za projekt „Stereotypy a rzeczywistość” – przedsięwzięcie realizowane we współpracy z Nancy (miastem partnerskim we

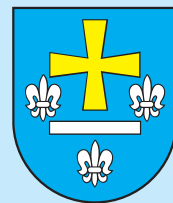
Francji) i Karlsruhe (Niemcy). Znaczącym projektem wpisującym się w realizację idei wspólnej Europy jest też wyznaczona w 2004 r. Trasa Eurotrójkąt Przyjaźni: Lublin – Łuck – Brześć. Lublin jako największe miasto na wschodnich krańcach UE jest „Bramą Unii Europejskiej na Wschód”, dlatego staje się ważnym miejscem spotkań Wschodu i Zachodu. Lublin podpisał aż 17 umów partnerskich z miastami z: Ukrainy (Łuck, Ługańsk, Starobielsk i Lwów), Niemiec (Muenster, Delmenhorst), Litwy (Poniewież), Hiszpanii (Alcala de Henares), Holandii (Tilburg), Izraela (Rishon Le Zion), Bułgarii (Per-nik), Portugalii (Viseu), Wielkiej Brytanii (Lancaster), Francji (Nancy), Węgier (Debreczyn), a także USA (Erie) i Kanady (Windsor). Współpraca ta obejmuje wymianę młodzieży oraz takie dziedziny, jak gospodarka, kultura, edukacja i turystyka.

Uroczyste wręczenie Dyplomów Rady Europy odbędzie się dnia 4 października 2007 r. w Strasburgu w czasie sesji Zgromadzenia Parlamentar-nego.

JOANNA PRONIEWICZ

550-lecie Skierniewic

Miasto owoców i warzyw

50-tysięczne Skierniewice leżą w północno-wschodniej części województwa łódzkiego, między dwiema największymi aglomeracjami Polski – warszawską i łódzką. Właśnie w postępującej integracji funkcjonalnej i przestrzennej obu metropolii Skierniewice upatrują szans rozwoju.

Dodatkovym atutem jest korzystne położenie miasta względem głównych krajowych szlaków komunikacyjnych, które jeszcze się polepszy po zakończeniu budowy autostrady A-2 z węzłem w pobliżu Skierniewic oraz modernizacji linii kolejowej Łódź-Warszawa.

Lokacji miasta dokonał arcybiskup Jan ze Sprowy w 1457 r. Skierniewicom przyznano wówczas prawo miejskie w jego średzkiej odmianie.

Wrześniowe świętowanie z naukowcami

Siłą i sławą Skierniewic są dwa instytucje państwowe prowadzące działalność naukowo-badawczą i wdrożeniową w dziedzinie nauk rolniczych. Są to:

Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa oraz Instytut Warzywnictwa. Obie instytucje współpracują z ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą. Prowadzą także działalność wydawniczą oraz poradnictwo i doradztwo specjalistyczne.

Pamiętki świetności

Ważną rolę odgrywa Izba Historii Skierniewic, która mieści się w XVIII-wiecznym mdrzewiowym dworze. W jej zbiorach zgromadzone są pamiątki ilustrujące dzieje miasta. Znajdują się tu m.in. oryginalne wydania niektórych dzieł Ignacego Krasickiego, który rezydując jako arcybiskup w skierniewickim pałacu prymasowskim, wolny czas poświęcał twórczości poetyckiej.

ne, urządzają pokazy i wystawy swych osiągnięć naukowo-badawczych. Rokrocznie we wrześniu, przy współudziale obu placówek, organizowana jest w Skierniewicach dwudniowa impreza kulturalno-naukowo-handlowa: Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw – Ogólnopolskie Dożynki Ogrodnicze. Niepowtarzalne w swoim charakterze święto jest promocją miasta, osiągnięć instytucji oraz dorobku kulturalnego. Przybywa na nie około 100 tys. gości. W tym roku impreza ta była wyjątkowo huczna, gdyż obchodziła jubileusz 30-lecia.

Najstarsze pole

Skierniewice szczycą się też posiadaniem Pola Doświadczalnego Katedry Chemii Rolniczej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, która zajmuje 28 ha. Założony w 1921 r. obiekt jest najstarszą tego typu placówką w Polsce, siódmą w Europie i dziewiątą na świecie. Współpracuje z kilkoma tego typu europejskimi ośrodkami naukowymi.

W stronę uzdrowska

Stolica nauk ogrodniczych

Rozmowa z prezydentem Skierniewic, Leszkiem Trębskim

■ W jakiej kondycji są Skierniewice dziś, 550 lat po nadaniu im praw miejskich?

– Jeżeli miałbym oceniać w skali od 1 do 6, to jest to miasto na mocną czwórkę z plusem. Przede wszystkim nie najgorszy jest stan infrastruktury; sieć wodociągów jest niemal ukończona, zaawansowana jest również budowa kanalizacji. Wiemy, że dużo jest jeszcze do zrobienia w dziedzinie dróg i chodników. Dość dobra natomiast jest sytuacja, jeśli chodzi o dostęp mieszkańców do rynku pracy. Ponad 5,5 tysiąca skierniewiczian dojeżdża do pracy do Warszawy i w związku z tym bezrobocie nie przekracza 8,5 proc. osób w wieku produkcyjnym. Podróż pociągiem pośpiesznym ze Skierniewic do centrum stolicy zajmuje ok. 50 min., mniej niż dojazd z pery-

feryjnych dzielnic Warszawy. A trwa przecież modernizacja linii kolejowej Łódź-Warszawa i w przyszłości do każdego z tych miast będzie można dojechać w mniej niż pół godziny. Ważny dla rozwoju miasta jest poziom wykształcenia mieszkańców i tu ogromną rolę odgrywają placówki naukowe: Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa oraz Instytut Warzywnictwa. Związek Skierniewic z ogrodnictwem jest ogromny. Jesteśmy polską stolicą nauk ogrodniczych. Cieszy nas, że tak jesteśmy kojarzeni i tak też zamierzamy się w najbliższym czasie promować. Działające tu wyższe uczelnie: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa i prywatna Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna; oczywiście, mają wydziały ogrodnicze opierające

się w znacznej mierze na znakomitej kadry obu instytucji. Funkcjonuje również Wydział Rolny Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.

■ Czyli młodzi ludzie mają co robić w Skierniewicach?

– Mają, choć ubolewam, że część z nich – i Skierniewice nie są tu wyjątkowe – wyjechała w ostatnim czasie za granicę. Większość jednak przecież została, a ci mają możliwości i nauki, i pracy. Wielu zajmuje eksponowane stanowiska w urzędach czy warszawskich fir-

Atutem Skierniewic jest sąsiedztwo dużych kompleksów leśnych: Puszczy Bolimowskiej i Lasu Zwierzynieckiego – nie do przecenienia w związku z planami rozwoju Skierniewic jako miejscowości uzdrowskiej dzięki wykorzystaniu zasobów wód geotermalnych. Najcenniejsze krajobrazowo są tereny rezerwatów, w tym doliny rzeki Rawki oraz śródlądne polany i uroczyska Bolimowskiego Parku Krajobrazowego. Dolina malowniczej rzeki Łupi na przeważającym odcinku włączona jest już w przestrzeń miasta przez zagospodarowanie

Najładniejszy dworzec w Polsce

Jednym z najciekawszych skierniewickich zabytków – obok pałacu prymasowskiego, w którym dziś mieści się siedziba Instytutu Warzywnictwa – jest dworzec PKP wybudowany w 1875 r. z myślą o wizytujących miasto „trzech cesarzach”: Aleksandrze III, Wilhelmie I i Franciszku Józefie II. Stanowił on ważne połączenie na trasie Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej. Po trwającym wiele lat remoncie kapitalnym dworzec jest jednym z najładniejszych zabytków miasta i regionu, a skierniewiczanie mówią, że mają najładniejszy dworzec w Polsce.

mach. Świadczy o tym chociażby udział w podatku PIT, stosunkowo wysoki w porównaniu z innymi miastami. Najwyraźniej młodzi, nawet gdy pracują gdzie indziej, to nie porzucają Skierniewic.

■ **Skoro pod względem gospodarczym jest dobrze, to jakie mają Państwo plany inwestycyjne na najbliższe lata?**

– Będą to zdecydowanie inwestycje w infrastrukturę, między innymi poprawę nawierzchni dróg. Czeką nas też ogromne zadanie budowy kanalizacji deszczowej. Jest już opracowany projekt, mamy przyznane środki na poziomie dwudziestu kilku milionów euro do wykorzystania w najbliższych czterech latach. Pozyskałyśmy też ponad 20 mln zł na modernizację i adaptację terenu po byłej jednostce wojskowej, który zostanie przystosowany do potrzeb Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej. I wreszcie to, czym szczególnie chcielibyśmy się zająć w przyszłości – odwierty wód geotermalnych. Mamy dwa takie odwierty i wstępny analizę wód. W ocenie specjalistów z Akademii Rolniczej w Poznaniu

Doroczne Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw.

Fot. Archiwum UM w Skierniewicach

zielenią miejską i stworzenie rekreacyjnego zbiornika wodnego „Zadębie”.

Festiwal festiwali

Poza dożynkami ogrodniczymi do Skierniewic gości przyciągają takie imprezy kulturalne, jak czerwcowe ETHNOSFERA – Europejski Festiwal Muzyki Folk i Etno, organizowany w ramach projektu „Trzy słońca”, podczas którego można brać udział w warsztatach

rzemiosła artystycznego, muzycznych i tanecznych. W listopadzie natomiast podczas Festiwalu Muzyki Romantycznej, który jest realizacją pomysłu Jerzego Waldorffa, miłośnicy muzyki klasycznej słuchają koncertów w wykonaniu zarówno uznanych polskich interpretatorów, jak i młodych talentów. Skierniewice zapraszają też na Festiwal Muzyki Rockowej „Rock May Festiwal” oraz Festiwal Komedii Hi! Hi! Hi!.

i Akademii Medycznej w Łodzi, woda doskonale nadaje się do celów leczniczych.

■ **A więc chcą Państwo Skierniewice przekształcić w uzdrowisko?**

– Kopią Ciechocinka pewnie się nie staniemy, ale chcemy uruchomić oba odwierty i wybudować infrastrukturę uzdrowską. Jeśli jeszcze umiejętnie wykorzystamy bliskość Puszczy Bolimowskiej i rezerwatu rzeki Rawki przepływającej przez miasto, to mamy szansę stać się nie lada atrakcją dla dwóch pobliskich aglomeracji.

■ **Obchody jubileuszu miasta rozpoczęły się wraz z początkiem roku. Zakończyć je ma odsłonięcie pomnika Niepodległości. Skąd taki pomysł?**

– Brak nam było godnego miejsca, w którym skierniewiczanie mogliby się zebrać w ważnych chwilach, by – mówiąc może nieco patetycznie – zamianifestować uczucia patriotyczne. Jubileusz miasta jest dobrą okazją do jego stworzenia. Obchody rocznicowe rozpoczęliśmy 19 lutego. Podczas tych uroczystości honorowymi obywatelami

miasta stali się polscy prymasi: Kardynał Stefan Wyszyński i Kardynał Józef Glemp. Zwieńczeniem obchodów będzie odsłonięcie pomnika Niepodległości – łączące historię miasta z historią Ojczyzny. Kiedyś był w Skierniewicach pomnik upamiętniający odzyskanie niepodległości, ale w latach 70. na rozkaz gen. Oliwy został rozjeżdżony czołgami i zakopany w nieznanym miejscu. Próbowaliśmy go odnaleźć poprzez badanie archiwów i pamięć starszych mieszkańców miasta, ale nie udało nam się dotrzeć do miejsca, gdzie został zakopany. Może kiedyś go jeszcze odnajdziemy przy okazji jakichś robót budowlanych. Z inicjatywy Towarzystwa Przyjaciół Skierniewic powstał pomysł, aby taki pomnik postawić na placu Jana Pawła II obok cokołu z popiersiem naszego papieża. To stosowne sąsiedztwo dla pomnika zwieńczonego orłem wzbijającym się do lotu jako symbolem odradzającej się Polski.

■ **Dziękuję za rozmowę.**

**Materiały przygotowała
HANNA HENDRYSIĄK**

Rewitalizacja w miastach

Doświadczenia Szczecina i Gliwic

Projekty rewitalizacyjne coraz częściej pojawiają się w planach rozwoju polskich miast. Nierzadko nie ograniczają się one do jednego obiektu, ale obejmują określony obszar.

Wyniku ich pomyślnej realizacji może zarówno wzrosnąć atrakcyjność otoczenia, w którym żyją mieszkańcy, jak i poprawić się stan środowiska naturalnego. Samorządy miast mogą natomiast zyskać nowe, ciekawe tereny inwestycyjne.

Przykładami miast, które prowadzą na swoim terenie interesujące działania rewitalizacyjne, są: Szczecin i Gliwice.

Przeszkody i bariery

W Szczecinie od ponad 16 lat realizowana jest rewitalizacja śródmiejskich kwartałów XIX-wiecznej zabudowy mieszkaniowej. Do końca 2004 r. dokumentem programowym, stanowiącym podstawę prowadzonych prac, była Strategia Renowacji Śródmieścia Szczecina, uchwalona przez Radę Miasta w 1993 r., natomiast od 2005 r. podstawę działań stanowi Lokalny Pro-

gram Rewitalizacji obszarów miejskich, przemysłowych i powojennych Miasta Szczecina. Doświadczenia tego miasta wykazują, że rewitalizacja zdegradowanych obszarów zabudowy mieszkaniowej jest szczególnie trudnym działaniem. Stanowi głęboką ingerencję w życie mieszkańców i rodzi ich duży opór przed zmianami (przeprowadzki, uciążliwość w czasie remontu) oraz powoduje roszczeniowe postawy. Przy realizacji takich przedsięwzięć niezbędne jest zatem pozyskiwanie akceptacji społecznej poprzez współpracę z mieszkańcami. Koszt rewitalizacji jest bardzo wysoki – oprócz renowacji budynków często niezbędna jest budowa mieszkań zamiennych dla lokatorów, którzy nie chcą lub nie mogą pozostać w dotychczasowych lokalach. Na ogół rewitalizacja dotyczy obszarów zamieszkałych przez biednych mieszkańców, którzy nie mogą party-

cypować w kosztach (prywatyzacja lokali komunalnych spowodowała uwłaszczenie biednych lokatorów) lub nie są w stanie płacić czynszu zwracającego nakłady (po modernizacji budynku wysokość czynszu rośnie) – w efekcie koszt ponosi gmina, a w odniesieniu do atrakcyjnych komercyjnie nieruchomości najemca musi zmienić miejsce zamieszkania. Reguły podejmowania decyzji przez wspólnoty mieszkaniowe oraz mocna ochrona praw lokatorów mieszkań znacznie wydłużają, a czasem uniemożliwiają proces rewitalizacji. Łączne koszty odnowy dużych zdegradowanych terenów zabudowy mieszkaniowej są zbyt wysokie, by właściciele, a zwłaszcza gminy, mogły je ponosić same; niezbędne jest wsparcie z zewnątrz (środki unijne przeznaczone na dofinansowanie działań w mieszkalnictwie w latach 2007–2013 nie rozwiązują problemu).

Pomocne TBS-y

Na początku rewitalizacja budynków finansowana była z budżetu miasta. W następnym etapie tworzono spółki zajmujące się tym zadaniem. Obecnie rewitalizacja realizowana jest przez trzy miejskie spółki: Szczecińskie Centrum Renowacyjne, Szczecińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego, Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Prawobrzeże”, przez inwestorów prywatnych oraz Spółdzielnię Mieszkaniową „Podzamcze”.

W Szczecinie rewitalizacja poszczególnych obszarów miasta realizowana jest m.in. poprzez TBS-y. Miasto wnosi do TBS-ów aportem gminne nieruchomości (grunty i budynki) lub udziały w nieruchomościach (lokale gminne w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem gminy) w obszarach przeznaczonych do rewitalizacji. Finansowana jest ona z kredytów Krajowego Funduszu Mieszkaniowego, środków własnych spółek, środków właścicieli lokali, środków miasta oraz środków pomocowych Unii Europejskiej i rządu holenderskiego. Wszystkie działania rewitalizacyjne poprzedzane są konkursami architektoniczno-urbanistycznymi na koncepcję zagospodarowania obszaru.

Model komercyjny

Kwartały centralne śródmieścia Szczecina są rewitalizowane według

Fragment zabudowy charakterystycznej dla kwartałów śródmieścia Szczecina.

Fot. C. Skórka

modelu komercyjnego. W celu podjęcia działań renowacyjnych oraz zarządzania zasobami mieszkaniowymi utworzono Szczecińskie Centrum Renowacyjne sp. z o.o. jako spółkę miejską. Jej majątek stanowią nieruchomości zlokalizowane w pięciu centralnych kwartałach miasta (aport samorządu). Prace renowacyjne finansowane są z kredytów komercyjnych, wpływów z zarządzania nieruchomościami oraz wpływów ze sprzedaży kamienic i lokali. Miasto pomaga spółce poprzez udostępnianie mieszkań zamiennych w starym zasobie gminnym.

Rewitalizację Szczecina według modelu komercyjnego prowadzą także lokalni inwestorzy prywatni. Miasto w wyniku przetargu oddało inwestorom w wieczyste użytkowanie grunty i sprzedało komunalne kamienice z obowiązkiem ich renowacji w zamian

Wizualizacja projektu Nowe Gliwice.

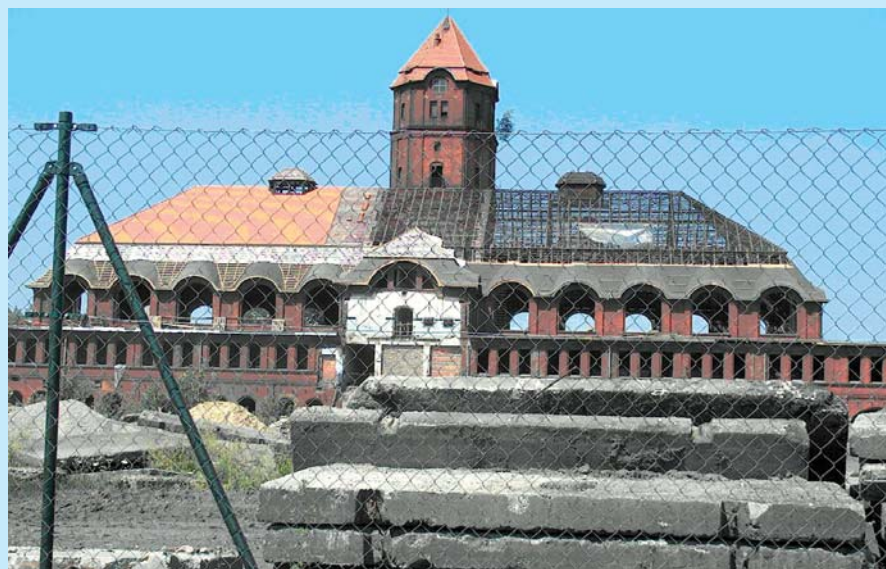
Fot. Agencja Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o. w Gliwicach

nej Kopalni Węgla Kamiennego „Gliwice”. Dzięki jego realizacji zachowane zostanie dziedzictwo kulturowe oraz historyczny wizerunek regionu. Stworzone zostaną także sprzyjające warunki dla rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw i szkolnic-

Przedsiębiorczości oraz Kolegium Języków Obcych. Ponad 2300 studentów będzie korzystało z powstałej infrastruktury (8432 m² nowoczesnej powierzchni dydaktycznej) po 2 latach od zakończenia realizacji projektu, planowanego na październik 2007 r. W zakresie biznesu powstanie inkubator nowoczesnych technologii wspierający sektor małych i średnich przedsiębiorstw – zarówno istniejące, jak i nowo powstałe podmioty. Inkubator o powierzchni 6587 m² oferował będzie m.in. nowoczesne rozwiązania teleinformatyczne, salę konferencyjną na około 300 osób, usługi administracyjno-biurowe, pomoc szkoleniowo-doradczą, współpracę ze środowiskiem naukowym oraz promocję przedsiębiorstw. Powstanie także strefa inwestycyjna dla firm wychodzących z inkubatora oraz firm zewnętrznych. Stanowić ją będzie uzbrojony teren o powierzchni 10,11 ha, który zostanie udostępniony inwestorom na cele produkcyjne. Planuje się, że po 2 latach od zakończenia realizacji projektu w Centrum działac będzie 40–50 małych i średnich przedsiębiorstw. Łącznie w Centrum Edukacji i Biznesu zatrudnienie ma znaleźć 1500–1700 osób. Więcej informacji o projekcie „Nowe Gliwice” można znaleźć na poświęconej mu stronie internetowej: www.nowegliwice.pl.

PAWEŁ KRAWCZYK

Tekst został napisany na podstawie prezentacji Grażyny Kulpy-Jarockiej i prof. Jana Kaźmierczaka przedstawionych podczas IV Śląskiego/I Ogólnopolskiego Forum Mieszkalnictwa i Rewitalizacji w Sosnowcu 15 czerwca 2007 r.

Przykład renowacji zabytkowych obiektów po zlikwidowanej Kopalni Węgla Kamiennego „Gliwice”. Fot. Agencja Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o. w Gliwicach

za wybudowanie nowych mieszkań zamiennych dla lokatorów z kamienic przeznaczonych do remontu. Inwestorzy zagospodarowali także wolne tereny na gruntach przekazanych przez miasto.

Komercyjną rewitalizację na terenie Starego Miasta realizuje Spółdzielnia Mieszkaniowa „Podzamcze”, która została w tym celu utworzona.

Projekt dla przedsiębiorczości

Załoženiami projektu „Nowe Gliwice” są rekultywacja i rewitalizacja terenów poprzemysłowych oraz renowacja zabytkowych obiektów po zlikwidowa-

nia wyższego oraz powstaną nowe miejsca pracy.

Projekt realizowany jest na działkach o łącznej powierzchni 15,86 ha przekazanych miastu przez wojewodę śląskiego. Powstanie tam Centrum Edukacji i Biznesu. Na realizację projektu miasto otrzymało dofinansowanie z Programu PHARE 2003 Spójność Społeczno-Gospodarcza w wysokości 9,51 mln euro. Ponieważ szacowana wartość całego projektu wyniesie ponad 14 mln euro, różnica zostanie pokryta ze środków budżetu miasta.

W zakresie edukacji beneficjentami projektu będą Gliwicka Wyższa Szkoła

II KONGRES ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ

3–5 października 2007

CENTRUM KONGRESOWE MTP POZNAŃ

Organizator: Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty

oraz oficjalni Partnerzy organizacyjni i merytoryczni:

Związek Miast Polskich, British Council, Prezydent Miasta Poznania

W spotkaniu udział wezmą: samorządowcy, urzędnicy oświatowi, dyrektorzy z **Wielkiej Brytanii** (Anglii i Szkocji) oraz **Finlandii**. Zapowiedziano udział przedstawicieli **brytyjskiego nadzoru oświatowego OFSTED**.

Przewidziane wystąpienia przedstawicieli: **British Council, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Sejmowej Komisji Edukacji Nauki i Młodzieży, Komisji Edukacji Związku Miast Polskich, CODN, CKE, OSKKO**, związków samorządowych, władz miasta, organizacji oświatowych.

Centrum Jana Pawła II, Fundacja Pro Publico Bono, Związek Miast Polskich

V Spotkanie Miast i Gmin Papieskich

SOLIDARNOŚĆ OBYWATELI

– REALIZACJA PRZESŁANIA WYOBRAŹNI MIŁOSIERDZIA

Kraków, 15–16 października 2007

I. Wyobraźnia miłosierdzia – przesłanie Jana Pawła II na 3. tysiąclecie

II. Samorząd terytorialny – organizacja wspólnoty solidarności

III. Samorządność obywatelska – czynnik rozwoju ekonomii solidarności

OGÓLNOPOLSKI KONGRES INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ

Spała, 24–27 października 2007 r.

ORGANIZATOR: Polski Klub Infrastruktury Sportowej

WSPÓŁORGANIZATORZY: Związek Miast Polskich, Związek Powiatów Polskich

Wybrane tematy paneli seminaryjnych:

- finansowanie budowy i projektowania obiektów sportowych,
- przygotowanie, organizacja i zarządzanie procesem inwestycyjnym,
- najnowsze rozwiązania materiałowe technologiczne, informatyczne,
- zarządzanie bazą sportowo-rekreacyjną,
- partnerstwo publiczno-prywatne,
- inwestycje sportowe jako sposób na uatrakcyjnienie regionu, miasta, szkoły, uczelni,
- boiska i stadiony (rodzaje nawierzchni, technologie),
- lodowiska (rodzaje, budowa, eksploatacja, wykorzystanie, zarządzanie),
- wielofunkcyjne hale sportowe – od projektowania po organizację imprez,
- pływalnie (budowa, eksploatacja, technologie, projektowanie, koszty eksploatacji),
- sporty zimowe nie tylko w górach,
- golf – chwilowa moda czy wielki biznes?

OGÓLNOPOLSKI KONGRES INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ REALIZOWANY JEST W RAMACH PROGRAMU NA RZECZ ROZWOJU INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ W POLSCE.

Więcej na stronie <http://www.pkis.pl>

Wkładkę „Samorząd Miejski”, stały dodatek do „GSiA” wydawany raz w miesiącu, przygotowuje zespół Związku Miast Polskich: Ewa Parchimowicz – red. nac., Joanna Proniewicz, Andrzej Porawski – dyrektor Biura ZMP. Wersja elektroniczna dodatku „SM” znajduje się pod adresem: www.miasta-polskie.pl/sm.html Biuro Związku Miast Polskich, ul. Robocza 46a, 61-517 Poznań, tel. 0-61 633 50 50, fax 0-61 633 50 60, e-mail: redakcja@zmp.poznan.pl, strona internetowa: www.miasta-polskie.pl, www.polish-cities.pl, www.zmp.poznan.pl

**gazeta samorządu
i administracji**
gospodarka prawo finanse